

STANOWISKO RADY OCHRONY PRACY

w sprawie programów poprawy warunków pracy realizowanych przez ZUS w ramach funduszu prewencji wypadkowej

Rada Ochrony Pracy przy Sejmie RP na posiedzeniu 8 września 2015 r. zapoznała się z informacjami na temat programów wspierania poprawy warunków pracy w ramach funduszu prewencji wypadkowej, przygotowanymi przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Zaprezentowano główne działania z zakresu prewencji wypadkowej inicjowane i finansowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w latach 2003-2014. Przedstawiono informację nt. szkoleń dla pracodawców z małych i średnich przedsiębiorstw w sektorach o najwyższej liczbie wypadków przy pracy i chorób zawodowych, seminariów dla kadry działów wentylacji i energomechanicznych podziemnych zakładów górniczych oraz upowszechniania wydawnictw i materiałów informacyjnych z zakresu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w środowisku pracy.

Nowelizacja w 2012 r. art. 37 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych wyposażała Zakład Ubezpieczeń Społecznych w nowe narzędzie wspomagające płatników składek w działaniach na rzecz zapobiegania wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym poprzez program dofinansowania projektów skierowanych na utrzymanie zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej.

W materiale przedstawionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaprezentowano wyniki realizacji w latach 2013-2015 programu dofinansowania, który jest adresowany do wszystkich płatników składek, ze szczególnym uwzględnieniem sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Poziom dofinansowania został zróżnicowany ze względu na wielkość podmiotu, mierzoną liczbą zatrudnionych pracowników.

Przyjęto, że w ramach programu dofinansowanie uzyskują:

- projekty o charakterze doradczym, które odnoszą się przede wszystkim do przedsięwzięć zorientowanych na poprawę zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy, w tym w szczególności przeprowadzanie oceny ryzyka zawodowego, wprowadzenie procedur bezpiecznej pracy oraz planowanie i monitorowanie działań prewencyjnych w zakresie BHP,
- projekty inwestycyjne, które odnoszą się przede wszystkim do aspektu bezpieczeństwa technicznego (rozwoju, modyfikacji i usprawnienia stanu technicznego maszyn, urządzeń oraz systemów i środków ochronnych),
- projekty inwestycyjno-doradcze.

W materiale scharakteryzowano wnioski, które wpłynęły w okresie od października 2013 r. do lipca 2015 r., procedurę ich oceny oraz kontroli realizacji i uzyskanych wyników. Ponadto przedstawiono zakres obszarów technicznych objętych wnioskami oraz liczbę i charakter wniosków spływających z poszczególnych województw. Blisko 40% wniosków dotyczyło wentylacji i oczyszczania powietrza, a ok. 20% dotyczyło ręcznych prac transportowych. Ponadto przedsiębiorcy występowali o dofinansowanie zakupu urządzeń służących poprawie bezpieczeństwa pracy na wysokości, kabin i obudów dźwiękoizolacyjnych oraz środków ochrony indywidualnej. Największą liczbę wniosków złożyły mikro i małe przedsiębiorstwa z terenu województwa wielkopolskiego, śląskiego i małopolskiego. Dotychczas zrealizowano 78 projektów za 5.237 tys. zł., w trakcie realizacji jest 216 projektów za 19.997 tys. zł., natomiast 1245 wniosków jest w trakcie oceny.

Przedstawiono przykłady projektów zrealizowanych w latach 2014-2015. W ich wyniku uzyskano poprawę warunków pracy bezpośrednio dla 2584 pracowników. Przedstawiono także dotychczasowe działania ZUS w ramach upowszechniania programu dofinansowania płatników składek.

Na podstawie przedstawionego materiału i sformułowanych w wyniku dyskusji opinii Rada Ochrony Pracy uznaje za celowe:

1. Kontynuowanie przez ZUS działań związanych z prewencją wypadkową oraz utrzymanie finansowania tych działań, co najmniej na poziomie przewidzianym w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.
2. Intensyfikację działań informacyjnych i promujących program dofinansowania przez ZUS działań na rzecz poprawy warunków pracy w pierwszej kolejności w województwach o najwyższych wskaźnikach wypadkowości: dolnośląskie - 9,91, warmińsko-mazurskie - 9,44, zachodniopomorskie - 9,16, z których mimo wysokiego poziomu ryzyka przedstawiana jest niewielka liczba wniosków.

3. Opracowanie programu cyklu szkoleń zleczanych przez ZUS w obszarach technicznych objętych programem dofinansowania płatników składek w celu podniesienia jakości wniosków składanych przez przedsiębiorców.
4. Podjęcie działań w celu zapewnienia większego zróżnicowania obszarów technicznych projektów inwestycyjnych, o których dofinansowanie występują przedsiębiorcy, gdyż ponad 50% składanych wniosków dotyczy obecnie tylko dwóch obszarów tzn. wentylacji i oczyszczania powietrza oraz ręcznych prac transportowych, w tym przykładowo ograniczenia hałasu i drgań, optymalizacja oświetlenia czy mikroklimatu.
5. Doprowadzenie do wyłączenia stosowania przepisów ustawy prawo zamówień publicznych przy wyłanianiu ekspertów niezbędnych dla profesjonalnej i obiektywnej oceny wniosków płatników składek o dofinansowanie.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Ochrony Pracy

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka

Warszawa, 7 października 2015 r.